

UTBILDNING OCH JOBB FÖR UNGA

20100825

ALLIANSN

Centrum

Folkpartiet Liberalerna

Kristdemokraterna

Utbildning och jobb för unga

Alliansen presenterar i dag huvudinriktningen för de förstärkningar inom utbildning och arbetsmarknadspolitik som vi vill genomföra under nästa mandatperiod.

Det handlar om införandet av en särskild lärlingsanställning för gymnasielever, om en särskild lärlingsprovanställning för ungdomar under 23 år, om högre studiebidrag för ungdomar med oavslutad grundskole- eller gymnasieutbildning, om en förlängd folkhögskolesatsning och om insatser för fler ungdomar inom ramen för jobbgarantin.

Därtill föreslås utbyggd arbetspraktik, coachning och förstärkt särskilt anställningsstöd och utökade resurser till Arbetsförmedlingen. Totalt uppgår satsningen till drygt 4 miljarder kronor under åren 2011-2014.

Till detta kommer den särskilda satsning för en bättre skola och utbildning för unga som Alliansen presenterade i Almedalen i juli. Detta i form av 6 miljarder till skolan, gymnasieskolan och yrkesvux.

Bakgrund

Alliansens främsta mål är att föra Sverige mot full sysselsättning. Vi vill att alla som kan arbeta också ska kunna få ett jobb. Få klyftor är så stora som mellan den som har arbete och den som står utanför arbetsmarknaden. Att ge fler möjlighet till jobb är därför en central rättvisefråga. Vägen mot full sysselsättning handlar om att återupprätta arbetslinjen och bryta med det utanförskap från arbetsmarknaden som växte fram under lång tid. Vi vill att det ska löna sig bättre att utbilda sig och att arbeta, att det ska bli lättare och billigare att anställa samt att fler företag ska vilja starta, stanna och växa i Sverige.

En förutsättning för att säkra tillväxt och välfärd på längre sikt är att Sverige rustas med kunskap. Sverige ska ha en skola och utbildning i världsklass. En god utbildning förbättrar människors kunskaper, färdigheter och självkänsla. Genom att ge alla barn och unga tillgång till en god utbildning förbättras deras livschanser, ökar rättvisan och ökar deras framtida handlingsutrymme. Det ökar chanserna att få arbete, en bra lön att leva på och stärker möjligheterna till delaktighet i samhället.

Arbetsmarknadspolitiken ska inte användas för att dölja arbetslöshet eller gömma undan människor i statistiken. Ju längre tid utan jobb, desto större är risken att fastna i arbetslöshet, med gradvis försvagad kompetens. Med aktiva insatser har den som blir arbetslös omvänt en bättre chans att komma tillbaka när konjunkturen vänder. Därför är det fortsatt viktigt att Arbetsförmedlingen fokuserar på aktiva insatser med sikte på jobb.

Svensk ekonomi återhämtar sig nu allt tydligare efter den internationella finanskrisen. För att den ljusnande konjunkturen ska kunna omsättas i ökad sysselsättning krävs fortsatta insatser för utbildning och jobb. Så bekämpas arbetslösheten bäst. Målet för jobbpolitiken under den kommande mandatperioden måste vara att vårda återhämtningen och säkra att arbetslösheten sjunker. Arbetslösheten ska inte som efter krisen på 1990-talet tillåtas fastna på en hög nivå. De ljusare ekonomiska utsikterna innebär att insatserna bör anpassas efter det nya arbetsmarknadsläget.

Det finns ett särskilt stort behov att förstärka insatserna till grupper som har svårare att etablera sig på arbetsmarknaden, exempelvis ungdomar. Inte minst de som, till följd av till exempel bristande utbildning, har en svag förankring på arbetsmarknaden bör få förstärkta drivkrafter att återuppta och slutföra sina studier. Att slutföra gymnasiet är ett av de bästa sätten att få en varaktig förankring på arbetsmarknaden.

Dessutom är det viktigt att öka anställningsbarheten för unga. Alliansregeringen har genom olika åtgärder underlättat ungdomars väg in i arbetslivet. Möjligheter till tillfälliga anställningar utökades tidigt under mandatperioden och arbetsgivaravgifterna har halverats för unga under 26 år. Nystartsjobb har införts som ger den som anställer unga människor som varit arbetslösa mer än sex månader en skattesänkning motsvarande hela arbetsgivaravgiften. En halverad tjänstemoms ger också fler unga chansen att få jobb inom tjänstesektorn.

Sex miljarder till skola och utbildning

Alliansen har genomfört många reformer för en bättre utbildning. Tillsammans med de insatser vi föreslår för kommande mandatperiod utgör dessa en av de viktigaste hörnpelarna för att möta ungdomsarbetslösheten. Utbildning ökar människors anställningsbarhet genom att hon eller han får nya färdigheter. Dessutom undviks stigmatiserande effekter av långa arbetslöshetstider. Alliansen vill därför rikta insatserna för ungdomar på att stimulera fler unga till att börja studera eller att återuppta avbrutna studier.

Alliansen presenterade i Almedalen satsningar motsvarande 6,2 miljarder kronor på kunskap och utbildning 2010-2014. Huvudfokus ligger på grundskolan, lärare och lärlingar. Bland annat föreslås satsningar på lärares fortbildning, utökad undervisningstid i matematik i grundskolan, ett utbyggt lärlingssystem i gymnasiet och på komvux, fler nationella prov samt införande av betyg från årskurs 6.

Därtill kommer en ökning av antalet platser på yrkesvux för läsåret 2010/11. Totalt föreslår vi att 10 000 platser tillförs till en kostnad av 980 miljoner kronor. Vidare vill vi genomföra en satsning på totalt 5 900 lärlingsplatser på yrkesvux till en kostnad av 566 miljoner kronor för perioden 2011-2014.

SAMMANFATTANDE TABELL ÖVER FÖRESLAGNA UTBILDNINGSSATSNINGAR

<i>Miljoner kronor</i>	2010	2011	2012	2013	2014
Lärapaket inkl. Sfi-lärare		93	450	500	250
Ökad undervisningstid i matematik				250	500
Forsatt MNT-satsning		0	200	0	0
Fortsatt Läsa-skriva-räkna-satsning		400	250	0	0
Införande av betyg från åk 6		15	74	133	118
Fler nationella prov		82	88	81	73
Fortsatt mobbningsuppdrag		10	10	10	10
Sommarskola 2011		20	0	0	0
Stimulansbidrag för lönesättande modeller för lärare					
Entreprenörskap i skolan		15	15	15	15

Lärlingsutbildning gymnasiet		44	146	277	327
Vuxenlärlingar på komvux		0	150	185	231
Försök: fjärde tekniskt år på gymn.		10	30	40	40
Bonus till skolor i utsatta områden som förbättrar elevprestationerna		0	20	20	20
Yrkesvuxplatser	490	490			
Summa	490	1 179	1 433	1 511	1 584

RIKTADE SATSNINGAR TILL UNGA

ANSTÄLLNING FÖR GYMNASIELÄRLINGAR

I utredningen "Lärling – en bro mellan skola och arbetsliv" föreslås bland annat en ny tidsbegränsad anställningsform för elever som går lärlingsprogram inom gymnasieskolan. Alliansen är enig om att gå vidare med dessa förslag så att det ska bli möjligt att gå en gymnasial lärlingsutbildning och samtidigt vara anställd där den praktiska delen av utbildningen är förlagd.

LÄRLINGSPROVANSTÄLLNING FÖR UNGA UNDER 23

Alliansen har nu enats om att nästa mandatperiod också föreslå en ny anställningsform som riktar sig till unga som lämnat gymnasieskolan.

Förslaget innebär att personer upp till 23 år ska kunna anställas med en lärlingsprovanställning i upp till 18 månader. Villkoren ska regleras på sedvanligt sätt på svenska arbetsmarknaden genom kollektivavtal. Arbetsgivaren ansvarar för att anställningen ges ett utbildningsinnehåll. Lärlingsprovanställningarna ligger vid sidan av det ordinarie utbildningsväsendet.

De nya lärlingsjobben ska växa fram genom branschöverenskommelser mellan parterna och därmed anpassas efter behoven i respektive område.

HÖGRE STUDIEBIDRAG SOM DRIVKRAFT FÖR UNGDOMAR SOM SAKNAR FULLSTÄNDIG GRUNDSKOLE- ELLER GYMNASIEUTBILDNING

Alliansen vill öka drivkrafterna för studier på komvux för arbetslösa ungdomar mellan 20-24 år som saknar slutbetyg från grundskolan eller gymnasiet. Därför föreslås att det högre studiebidraget (ca 6 300 kronor för fyra veckors heltidsstudier) tillfälligt öppnas för denna grupp 2011. Satsningen ska rikta sig till arbets-

lösa som kvalificerar sig för jobbgarantin för unga, dvs. 90 dagars arbetslöshet. Vidare ska avhoppet från utbildningen ha skett före halvårsskiftet 2010.

Satsningen uppgår till cirka 210 miljoner kronor 2011, 105 miljoner kronor 2012 samt 50 miljoner kronor 2013. Totalt beräknas 2 000 personer omfattas 2011, 1 000 personer 2012 samt 500 personer 2013.

FÖRLÄNGD FOLKHÖGSKOLESATSNING

Ungdomar som saknar slutbetyg från grund- eller gymnasieskolan löper stor risk att bli långtidsarbetslösa. Därför vill vi förlänga satsningen på folkhögskolorna för ungdomar som saknar slutbetyg från grund- eller gymnasieskolan över 2011. Vidare föreslås att målgruppen för satsningen utvidgas till samtliga under 25 år som saknar slutbetyg från grund- eller gymnasieskolan (både inom jobbgarantin för ungdomar, jobb- och utvecklingsgarantin samt arbetslösa ungdomar utanför garantierna).

Satsningen uppgår till cirka 80 miljoner kronor och bedöms omfatta 1 000 platser 2011.

FLER UNGDOMAR I JOBBGARANTIN

I dag gäller en sammanhängande period om tre månader för att kvalificera sig till jobbgarantin för ungdomar. Detta föreslår vi förändras till att under en period om totalt minst tre månader under fyra månader ha varit arbetslös och anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen. En ramtid av detta slag underlättar för unga som pendlar mellan arbete och arbetslöshet att komma in i jobbgarantin för ungdomar. Därtill underlättas för fler ungdomar att ta även kortare arbeten.

Satsningen uppgår till cirka 95 miljoner kronor 2011, 85 miljoner kronor 2012, 100 miljoner kronor 2013 och 110 miljoner kronor 2014. Antalet deltagare i jobbgarantin för ungdomar beräknas öka med cirka 1 200 från 2011 och framåt.

SATSNINGAR FÖR ATT SÄKRA ATT KORTTIDS- ARBETSLÖSA SNABBT KAN KOMMA I JOBB

ARBETSPRAKTIK TILL 12 000 KORTTIDSARBETSLÖSA

Då arbetslöshetsnivån bedöms vara fortsatt hög under 2011 föreslås antalet platser i arbetspraktik utökas med 6 000 i förhållande till planerat. Det innebär totalt 14 200 helårsplatser 2011. De 6 000 nya helårsplatserna innebär att minst 12 000 arbetslösa kommer att få ta del av insatsen under året. Satsningen uppgår till cirka 700 miljoner kronor.

COACHNINGSMILJARD TILL ARBETSSÖKANDE 2011

En ökande efterfrågan på arbetsmarknaden ska följas av en effektiv matchning och fortsatt förstärkta coachningsinsatser. Därför föreslås en särskild coachningsmiljard under 2011. Satsningen sker genom att ytterligare 350 miljoner kronor tillförs för coachningsinsatser, utöver de 600 miljoner kronor som tidigare avsatts. Förslaget innebär att coachningen i arbetsförmedlingens regi bedöms kunna utökas med cirka 13 300 platser till totalt 28 300 platser. En del av coachningsinsatserna ska inriktas till personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

SATSNINGAR FÖR ATT STÄRKA LÅNGTIDS- ARBETSLÖSAS MÖJLIGHETER TILL JOBB

FÖRSTÄRKT SÄRSKILT ANSTÄLLNINGSTÖD

För att öka möjligheten att få fotfäste på arbetsmarknaden för dem som varit utan arbete under längre tid finns skäl att tillfälligt höja det särskilda anställningsstödet. Även personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga kommer att kunna ta del av denna satsning. Detta genom en höjning av taket för ersättning till arbetsgivaren från 750 till 890 kronor per dag upp till 85 procent av lönekostnaden. Därtill föreslås en förlängning av kvalifikationstiden från 14 till 24 månaders arbetslöshet för att säkerställa att stödet i första hand kommer långtidsarbetslösa till del.

Därutöver föreslås ett handledarstöd till arbetsgivare som anställer personer med särskilt anställningsstöd för att kompensera för handledarkostnader. Handledarstödet bör uppgå till 50 kronor per dag och begränsas till de inledande tre månaderna.

Satsningen uppgår totalt till cirka 470 miljoner kronor 2011, 970 miljoner kronor 2012 och 510 miljoner kronor 2013. Totalt beräknas satsningen ge 2000 nya platser 2011, 4000 nya platser 2012 och 2000 nya platser 2013.

FÖRSTÄRKT FÖRMEDLINGSVERKSAMHET HOS ARBETSFÖRMEDLINGEN

Arbetslöshetsnivån kommer att vara fortsatt hög under 2011 och andelen långtidsarbetslösa har ökat till följd av krisen. Det finns därför behov av att öka stödet för deltagarna i garantierna. Vidare finns det skäl att prioritera personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. För detta föreslås 200 miljoner kronor tillföras Arbetsförmedlingen 2011.

TABELL. ANTAL PLATSER 2011-2014

<i>Antal platser</i>	2011	2012	2013	2014
Arbetspraktik	6 000			
Coachning i huvudsak för korttidsarbetslösa	13 300			
Folkhögskolesatsning	1 000			
Högre studiebidrag för arbetslösa ungdomar utan slutbetyg från grund-/gymnasieskolan	2 000	1 000	500	
Fler i jobbgarantin för ungdomar – ramtid 4 mån	1 300	1 100	1 200	1 300
Förstärkt subvention i särskilt anställningsstöd	2 000	4 000	2 000	
Summa	25 600	6 100	3 700	1 300

TABELL. SATSNINGAR I MILJONER KRONOR 2011-2014

<i>Miljoner kronor</i>	2011	2012	2013	2014
Arbetspraktik	695			
Coachning i huvudsak för korttidsarbetslösa	350			
Folkhögskolesatsning	84			
Högre studiebidrag för arbetslösa ungdomar utan slutbetyg från grund-/gymnasieskolan	210	105	52	
Fler i jobbgarantin för ungdomar – ramtid 4 mån	94	83	98	108
Förstärkt subvention i särskilt anställningsstöd inkl handledarstöd	469	973	511	
Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag	200			
Summa förslag	2 102	1 161	661	108